

HÜKMEN ŞEHİD SAYILANLAR*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!

Aziz ve sevgili Ak Televizyon izleyenleri, Ak Radyo dinleyenleri! Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun!..

Hepimiz millî bir âfetle dilhûnuz. İçimiz kan ağlıyor, çok yorgun, üzgün ve perişanız. Cenâb-ı Hak ölenlere rahmet eylesin... Şehid mertebesi ihsân eylesin... Kalanlara sabr-ı cemîl ihsan eylesin... Bize lütfuyla muamele eylesin... Kahrına uğrattığı, gazab ettiği, gazabına uğrayan kullarından olmaktan korusun...

Yedi Şekilde Ölen Şehid Hükmündedir

Bu akşamki hadis-i şerifleri, şehidler üzerinde vârid olmuş olan, şehidlik konusundaki hadis-i şeriflerden seçmiş bulunuyorum.

Birinci hadis-i şerif, *Râmûz el-Ehâdîs* kitabımızın 216. sayfasında 5. hadis-i şerif olarak yer alıyor. Önce bu mübarek hadis-i şerifin metnini okuyalım. Bu metin, İmam Mâlik tarafından, İmam Ahmed ibn-i Hanbel tarafından —ki bunlar aynı zamanda fıkıh mezheplerinin imamları, meşhur kimseler— Ebû Dâvud, Neseî ve İbn-i Mâce tarafından rivâyet edilmiş bir hadis-i şerif.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Peygamber SAS Hazretleri buyuruyor ki:¹

الشَّهَادَةُ سَبْعُ سِوَى الْقَتْلِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْمَقْتُولُ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ شَهِيدٌ وَالْمَطْعُونُ شَهِيدٌ وَالْغَرِيقُ
شَهِيدٌ وَصَاحِبُ ذَاتِ الْجَنْبِ شَهِيدٌ وَالْمَبْطُونُ
شَهِيدٌ وَصَاحِبُ الْحَرِيقِ شَهِيدٌ وَالَّذِي يَمُوتُ
تَحْتَ الْهَدْمِ شَهِيدٌ وَالْمَرَأَةُ تَمُوتُ بِجَمْعٍ شَهِيدَةٌ

مالك . حم . د . ن . ه . و . الطحاوى، حب . والبغوى، وابن قانع، طب . ك . ض . عن عبد
اهلل، عن جابر بن عتيك

RE. 216/5 (*Eş-şehâdetü seb'un sive'l-katli fî sebîli'llâh: El- maktûlü fî sebîli'llâhi şehîdün, ve'l-mat'ûnu şehîdün, ve'l-karîku şehîdün, ve sâhibü zâti'l-cenbi şehîdün, ve'l-mebtûnu şehîdün, ve sâhibü'l-harîkı şehîdün, ve'llezî yemûtu tahte'l-hedmi şehîdün, ve'l-mer'etü temûtu bi-cem'in şehidetün.*) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

Biliyorsunuz, Kur'an-ı Kerim'de pek çok ayet-i kerime var, Allah yolunda şehid olanların çok

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.205, no:3111; Neseî, *Sünen*, c.IV, s.13, no:1846; İmam Mâlik, *Muvatta'* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.233, no:554; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.446, no:23804; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VII, s.461, no:3189; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.503, no:1300; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.131, no:1779; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.169, no:9880; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.I, s.606, no:1973; Şeybânî, *el-Ehad ve'l-Mesânî*, c.IV, s.157, no:2141; Câbir ibn-i Atîk RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.715, no:11183.

mübarek insanlar olduğu, çok yüksek derecelere erdiği, çok büyük mükâfatlara nâil olduğu kesin ayet-i kerimelerle... Hattâ Cenâb-ı Hak:

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ
أَحْيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ

(البقرة: ١٥٤)

(*Ve lâ tekülü li-men yüktelu fî sebîli'llâhi emvât, be'l-ahyâun ve lâkin lâ teş'urûn.*)
“Allah yolunda öldürülenlere ölümler demeyin! Onlar ölü değildirler, bir çeşit hayat ile, bir mükemmel, müstesnâ ve yüce ve muazzez, kıymetli bir mânevî hayatla diridirler de, siz onu anlayamıyorsunuz.” (Bakara, 2/154) buyruluyor.

Ve onların mükâfatları çok büyüktür. Ahirette sorgusuz cennete girecekler. Öürken, daha kanı yere damlarken, cennetteki makamını görecek. Ölümün acısını hissetmeyecek, şöyle küçücük bir ısırıkçık gibi, bir küçük hayvanın ısırması kadar küçük bir acı ile o büyük bâdireyi, başkaları için bin kılıç darbesi yiyerek, parça parça parçalanarak ölmek kadar zor olan ölüm, onlar için kolay olacak. Ahirette yakınlarına, ailesine, sevdiklerine şefaath edecek. Yâni şehidliğin makâmı, mertebesi... İnşâallah bu konudaki başka hadis-i şerifleri de önümüzdeki sohbetlerimizde bahis konusu ederiz, Kur'an-ı Kerim sohbetlerimizde de o konudaki ayetler gelince, nasib olursa, konuşuruz.

Tabii şehidin, asıl şehid denildiği zaman hatıra geleni, Allah yolunda yapılan bir cihadda, savaşta, müslümanlarla kâfirler arasında dinini korumak için, müslümanları korumak için, kâfirin tecâvüzüne karşı koymak için yapılan bir savaşta, öldürülen kimse şehid oluyor, kalan gâzi oluyor. Çok büyük mertebelere eriyor.

Ama bu hadis-i şerifi iki büyük mezheb imamı, aynı zamanda hadis alimidir, onlar rivayet ediyor. Ayrıca üç büyük hadis imamı, çok meşhur, *Sıhah-ı Sitte*'den üçünün müellifleri olan mübarek insanlar rivayet ediyorlar. Diyor ki Peygamber Efendimiz:

(*Eş-şehâdetü seb'un*) “Şehid olmak yedi türdür, yedi tanedir, yedi sınıftır, yedi şekilde ölen kimse şehid hükmüne girer, (*sive'l- katli fî sebîli'llâh*) Allah yolunda öldürülmekten ayrı. Şu bizim bildiğimiz, mâruf, mâlûm, düşmanla yapılan savaşta şehid olan kimseden ayrı...”
Hani:

*Ey şehîd oğlu şehîd, isteme benden makber;
Sana avuşunu açmış duruyor Peygamber!..*

dediği gibi şairimizin...²Yâni, biz millet olarak şehid oğlu şehidleriz. Hep Allah'ın dinine hizmet etmeyi, bu yolda her şeyimizi fedâ etmeyi isbatlamışız, ortaya koymuşuz ve fiilen icrâ etmişiz. Dedelerimiz o maksatla yaşamışlar, o amaçla çalışmışlar. Ama Allah yine, insan şehidliği istiyor diye, şehidliği herkese her zaman, hemen nasib etmiyor.

² Mehmet Akif Ersoy'un “*Çanakkale Şehidlerine*” isimli şiirinin son beyti.

Yine de uzun ömürlerle yaşamışlar, yine öteki insanlar kadar —Allah ne kadar ömür verdiyse— ömür sürmüşler, rızık yemişler, ondan sonra da şerefli bir şekilde ahirete göçmüşler. Allah şefaatlerine erdirsin...

Allah yolunda öldürülenlerin dışında, şehidler yedi tanedir. Kimdir bunlar, o Allah yolunda öldürülenler derecesine çıkacak olanlar?.. (*El-maktûlü fî sebîli'llâhi şehîdün*) Tamam, “Allah yolunda savaşıp öldürülen şehiddir.”

1. (*Ve'l-mat'ûnu şehîdün*) “*Mat'ûn* da şehid sayılır.” *Mat'ûn* ne demek?.. *Tàùn* hastalığına mâruz kalmış olan demek. *Tàùn* hastalığı, *tàùn* kelimesi Arapça *tı*, *elif*, *ayn*, *vav*, *nun* ile yazılıyor. Yâni, iki hecede de sesli harfler uzun, *tàùn* hastalığı...

Bu hastalık bir şehre geldi mi, ahâliyi kırıp geçirirmiş. Salgın, muazzam bulaşıcı bir hastalık... “*Vebânın* bir çeşididir.” diyorlar, veyahut “*Vebânın* ta kendisidir.” Doktorlar daha iyi bilir, *vebânın* kaç türlü çeşidi var diye. İşte, *tàùndan* vefat edeni de *Cenâb-ı Hak* şehid makamına nâil ediyor, yükseltiyor. O da o ecri, sevabı alıyor. Tabii, şehid olmanın vazgeçilmez ilk şartı nedir? Mü'min olmaktır. Allah'a inanan, Peygamberimize inanan, Kur'an'a bağlı mü'min kimse olacak. Mü'min olmayan insan için şehidlik bahis konusu değil. Çünkü onlar, artık Allah'ın varlığını bile anlayamamış, yâni sınıfı geçememiş kimseler oluyor. Sınıfı geçemeyince diploma alıp da diplomanın zevkine, sefâsına ermek tabii mümkün olmaz. Okuldan atılan bir insan

için, öyle bir şey bahis konusu olmaz. Evet, birisi: Tàùn salgınında, t àùn hastalığından ölen kimse şehiddir.

Şimdi bu devirde, tabii hastalıklarla mücadele çok ciddi götürülüyor. Sağlık tedbirleri çok... İlâçlar, araştırmalar iyi yapılıyor. Hakikaten güzel tedaviler oluyor.

Biz de bu tedaviler olsun diye, milletimize, kardeşlerimize, ihvânımıza hizmet edelim diye, her yerde kardeşlerimiz ilk önce hemen hastaneler açtılar. Özellikle hanımların doğumları önemli olaylar olduğu için, onlara hizmet verecek güzel doğumevleri açtılar. Bunlar belki bina olarak, böyle başka görkemli görünüşlü binalar kadar dış görünüşü büyük, muazzam olmasa bile, içindeki aletler ve uzmanlar bakımından bir hayli yüzümüzü ağarttı. Epeyce takdir kazandırdı, sevindirdi bizi. Hattâ büyük hastaneler müracaat edip de, “Biz de o aletler yok, falanca hastaneye gidin!” diye, bizim hastaneye bazı böyle zor doğumlarda hastalar gönderildiği zaman; veyahut yaşama ihtimali zayıf çocukları bize gönderip, biz de aletlerle, Allah’ın izniyle kendi hastanelerimizde onları tedavi edince, tabii el-hamdü lillâh diyoruz, şükrediyoruz, iyi oluyor...

Şimdi tabii, bu salgın hastalıklar gene olabilir, dikkat edilmezse. Sıhhat, sağlık çok önemli... Sağlığımızı, sıhhatimizi korumak, bir emanete riâyet meselesidir. Çünkü vücudumuz bize Allah’ın emanetidir. “Al bu vücudu hayatın boyunca kullan, ama yıpratma, iyi bak!” denmiş

gibi oluyor bize. Onun için, bizim vücudumuzu yıpratmaya hakkımız yok! Zehirlemeye hakkımız yok! Hor kullanmaya hakkımız yok! Yâni, emânete riâyete eden, emânete riâyete ehli insanlar güzel bakar.

Onun için, sağlığını korumaya çok dikkat etmemiz lâzım diye düşünüyorum ve kendim de buna riâyete ettiğim gibi, kardeşlerimin de riâyete etmesini istiyorum. Özellikle hastalığa tutulmadan önce; yâni *hıfzu's-sıhha* denilirdi eskiden, yâni koruyucu hekimlik, daha hasta olmayan insanların hasta olmamasını sağlamak. Bu gıdaları nasıl hazırlayacağız, nasıl yiyeceğiz, nasıl temizleyeceğiz, bedenimizi nasıl temizleyeceğiz, mikroplardan nasıl korunacağız, dişlerimizi nasıl koruyacağız? Gözümüzü, kalbimizi, damarlarımızı, derimizi, ciğerlerimizi... Bunların önceden öğrenip, tedbirleri alıp, hattâ her sene sağlamken bir muayeneden geçip;

“—Acaba bir şeyim var mı?” diye.

“—El-hamdü lillâh, bir şey yokmuş. Ama şurada şu tedbir alınırsa iyi olur.” diye, böyle bir —şimdi *check-up* diyorlar— tepeden tırnağa muayene de tavsiye ederim, iyi olur. Hastanelerimiz var, iyi doktorlarımız var.

Yâni bu *tàun* salgını, şimdi eskileri kadar çok olmuyor, eski asırlardaki kadar. Ve tedavi de güzel yapılabiliyor. Bu bir... *Tàundan* ölenler şehid sayılıyor İslâm'da, müslümanlar için tabii bunlar.

2.(*Ve'l-garîku şehîdün*) “Suya gark olmuş, boğulmuş.” Deniz veya dere veya göl veya nehir veya kuyu... “Boğulmuş olan...” *Garîk*, gark olmuş demek. “Suda boğulmuş olan da şehiddir.”

Çünkü bu da, içler acısı bir vefat şeklidir. İnsanın yüreği dağlanıyor. Yâni ateşle böyle yanmış gibi oluyor. Allah da, bu acı durumdan dolayı mükâfâtını büyük veriyor. Ahirette ona şehid muamelesi yapıyor. El-hamdü lillâh.

Tabii hepimizin sıhhatli afiyetli yaşamasını isteriz. Sıhhat ve afiyet üzere, huzur içinde vefat etmeyi, iman-ı kâmil ile vefat etmeyi temenni ederiz ama, insanoğlunun başına her şey geliyor. Sonra tabii harp darp var, iyi kötü insanlar var, kazalar var... Öyle şeyler olabiliyor. Allah, elem, keder, kaza belâ, musîbet, fitne, fesad vermesin. İkincisi: (*Ve'l-garîku şehîdün*) “Suda boğulan kişi de şehiddir.”

3.(*Ve sâhibü zâti'l-cenbi şehîdün*) “*Zâtü'l-cenb* sahibi de şehiddir.” Yâni, ciğerinde su toplama, böylece şiddetli, ateşli hastalığa tutulup ölme durumunda olanlar. Belki verem gibi, böyle ince hastalık demişler eskiler. Tabii biraz yoksulluktan kaynaklanıyor, hassaslıktan, fedâkârlıktan kaynaklanıyor... Eski devirde böyle çok olurmuş.

Ona da bir Verem Savaş Derneği var, veremle savaşlar yapılmış, tedbirler daha çok alınıyor. Ne ise, yâni ciğerini korumak ve ciğer hastalığına tutulmamak tedbirleri de bir hayli iyi. Yâni, terliyen su içmemek, cereyanlı

verde durmamak vs. gibi ecdâdımızın, büyük annelerimizin, teyzelerimizin güzel tavsiyeleri vardır. Sabahleyin kalkınca namaza veya teheccüde, hemen sırtına bir hırka almak... Hırka güzel bir kelime, güzel bir giyim... Şöyle giyimi kolay, bol... Sırtına alıveriyor insan, “Oh!...” o zaman, yatağın sıcaklığından dışarının soğukluğuna geçişte, vücut korunmuş oluyor.

Tabii, bir ara her şey Fransızlardan alınmış. Oradan da dilimize geçmiş, *rob dö şambır* filân diyorlar. *Rob* elbise demek, işte gece elbisesi demektir. Fransızca bilmiyorum ama, olsa olsa gece kalkınca giyilen elbise... Bizim hırka sözünün bir de şöyle manevî, tatlı, tarihî, örfî tarafı var. Şöyle bir hırkası olursa insanın, hele bir kapitoneli veya yün hırkası olursa...

Orta Asya’da bize de hırka giydirdiler, orayı ziyaret ettiğimiz zaman, Özbekli kardeşlerimiz. Sonra oraya giden devlet büyüklerine filân da bazen merasimle hırka giydirme âdeti var.

Şöyle, onların kaftanları, hırkaları da böyle içi pamuklu oluyor, iki taraflı oluyor. Yâni sağlam, güzel oluyor. Onları hatıra olarak saklıyoruz. Bir de Kazakistan’dan bir mübarek dostumuz, hacı amca da bize böyle bir kazak hırkası hediye etmişti, kuşağıyla beraber. Onunla da tatlı hatıralarımız var.

Yâni, bunları niçin anlatıyoruz?.. Şu öksürük, aksırık, ciğerin üşümesi vs.yi ilerletip de sonradan böyle bir göğüs hastalığına tutulmamak için tedbirler lâzım ve tedbirler alınmalı. Böyle korunmalı.

Ama buna rağmen bir salgında veyahut istenmeyen bir durumda... Hani meselâ dağda bir kaza oluyor da insan ıslanıyor, uzun zaman bulunamıyor. O arada üşümüş oluyor, şifâyı kapmış oluyor, hastalanmış oluyor... Yâni elde olmayan şeyler olabilir. Öyle zâtü'l-cenbden ölenler, yâni ciğer hastalığından, göğüs hastalığından ölenler de şehid sayılıyor.

Sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, Cenâb-ı Hakk'ın zâten hastalara çok ikramları var. Hastanın uykusu ibadet sayılıyor. İniltisi tesbih, zikir sayılıyor. Yapamadığı ibadetler yapmış gibi yazılıyor defterine. Duası makbul. Gelenlere dua ettikçe duası

kabul oluyor. Günahları mağfur, defteri tertemiz siliniyor. Günahlar kalkıyor filân... Yâni, hastanın mükâfatları çok. İşte böyle bazı hastalıklara da, Cenâb-ı Mevlâmız, Erhamü'r-râhimîn Rabbimiz, şehid sevabı veriyor.

4. *(Ve'l-mebtûnu şehîdün)* Batın, karın demek. "Batın hasta- lığından, karın illetinden ölenler de şehiddir."

Tabii karında olan illet, bu batın illeti denilen illet, acaba Peygamber Efendimiz'in zamanında kastedilen neydi?.. O da meselâ, şimdi kolera dediğimiz bir hastalık var ki, insanın karnında bir şey durmuyor, devamlı bir ishal... O ishalden dolayı, durdurulamadığı için, vücut susuz kalmaktan ölüyor. Ciddî bir hastalık. Çok çabuk ölüyor mikrobu ve çok kişiyi telef ediyor. Veyahut daha başka hastalıklar da kastedilmiş olabilir... O da şehid.

Karın illetinden ölen de şehid, göğüs illetinden ölen de şehid...

5. (Ve sâhibü'l-harîkî şehîdün) Harîk yangın demek. Haraka- ahraka-ihârak yakmak mânâsına geliyor. Harîk yangın mânâsına geliyor.

Biz bir ara İstanbul'da Harikzedeler caddesinde oturmuştuk, böyle Beyazıt'ın yakınında, Çarşıkapı'da bir şey vardı. Oralarda oturmuştuk. Yâni, oralarda büyük bir İstanbul yangını olmuş. Oranın güzelim, ahşap, nakışlı, kim bilir içinde neler neler vardı, ne kadar güzel evleri vardı. Onlar yakılmış, yıkılmış, yanmış. Harikzede, yâni yangına mâruz kalmış, yangının darbesine uğramış insanlar, Harikzedeler Caddesi filân diye bir yerde oturmuştuk. Harik yangın demek. Sâhibü'l-harîk, yâni yangına uğramış, yangından boğulmuş veya yanmış, ölmüş olan da şehiddir.

Biliyorsunuz, yangında bazen dumandan boğuluyor. Bizim—dileriz ki, Allah ona da şehidlik mertebesi vermiştir— Cemal Can kardeşimiz; apartmanda yangın oluyor, hanımıyla aşağı inerken, Almanya'nın Lübek şehrinde, yolda bisiklet görüyor, hanımına diyor ki:

“—Şu bisiklet yukardan inenlerin ayağına takılır. Şunu kenara çekivereyim. Ortada yatıyor. Paldır küldür yuvarlanırlar...” diye gidiyor.

O, gittiği sırada işte oradaki dumandan vâdesi yetmiş, vefat ediyor. Fakülteden talebem. Almanya'da çok hizmetler yapmış kimseydi.

Tabii, bizim için çok üzücü bir şey ama, şehid olmak da çok büyük teselli, çok büyük bir mükâfât. Yâni, böyle yangında yanmadı ama, dumandan boğulduğu için vefat etti.

Bazen dumandan boğulur. Kapalı kapıyı birden açarsınız, koridordaki duman birden yüzünüze çarpar, alev çarpar. Onun için yüzünüzü ıslatacaksınız. Kapıları birden açmayacaksınız. Kapıların önünde dik durmayacaksınız, emekleyerek şey yapacaksınız. Çünkü hava, alevler üst taraftan çalışır. Alt taraf biraz daha sakin olur. Bunları hep öğretmemiz lâzım çocuklarımıza, çeşitli vesilelerle...

Biz şimdi gittiğimiz yerde kardeşlerimize diyoruz ki: “Aman izci teşkilâtları kurun! Aman çocuklarınız derli, toplu yetiştirin! Hattâ idman dernekleri kurun —yâni spor klübü demek— şöyle kötü alışkanlıklara kayacaklarına çeşitli idmanlarla uğraşsınlar.” İdmanların pek çok çeşidi var; ata binmek, koşmak, dağa tırmanmak, yüzmek... vs. vs. Yâni bedenleri gelişsin, kötü saplantılara saplanmasınlar. Hem de topluca, dernek halinde çalışmayı öğrensinler. Muhabbeti öğrensinler. Birbirlerine ilgiyi, yardımı öğrensinler, sevgiyi öğrensinler diye teşvik ediyoruz.

Burada da bir kaç tane böyle dernekler kurduk. İdman derneği, gençlik derneği... Birinci üye de beni yazın, dedim teşvik olsun diye. Evet, bunları öğretmemiz lâzım! İşte öyle yerlerde öğretiyorlar.

Bir yaz tatilinde Eğirdir'e gitmiştik. Kovada gölünün kenarında çok tatlı, güzel günler geçirmiştik, çadırlı böyle bir tatil yapmıştık. Oraya bir izci oymak başkanı kardeşimiz de geldi, çağırdık. Dersler verdi. Ben de gittim, sakalımla, oturdum önüne, dersleri gençlerle beraber dinledim. Çok faydalı şeyler! Bunları öğrenmemiz lâzım. Öğrenmesi lâzım çocukların... Yâni, hayata alışması lâzım! Ciddiyeti öğrenmesi lâzım, askerliğe alışması lâzım! Hayatını korumayı, başkasına yardımcı olmayı öğrenmesi lâzım! Dağda, bayırda, tabiat şartlarına, vahşî hayvanlara karşı ne yapacağını bilmesi lâzım! Bu da çok güzel... Size de tavsiye ederim, belki gecikmiş bir tavsiye: Bu çalışmalarını yapın, çocuklar bunları öğrensinler.

Evet, yangına maruz olan, yangında ölen de şehiddir.

6. (*Ve'llezî yemûtü tahte'l-hedmi şehîdün*)
“Yıkılan bir binanın, duvarın, hedmolan bir şeyin altında kalan da şehiddir.”

Biliyorsunuz, mâil-i inhidam deniliyor, bina böyle çatlamış, yanî yıkılmaya meyletmiş bir bina, az kalsın yıkılacak mânâsına filân yâni. İnhidam bu *hedeme* kökünden geliyor, yıkılmak demek. (*Tahte'l-hedmi*) “Yıkıntının altında kalan da şehiddir.”

Tabii ciğerimiz hepimizin yanık ama, özellikle eşi veya çocuğu vefat etmiş kardeşlerimiz var. Onların ciğer yanıklığının, üzüntülerinin ne kadar çok olduğunu biliyorum ama, bir şeyi de söylemek isterim ki işte böyle bir duvar

altında kalan bir mü'minin de vefatı üzücü bir şey de olsa, sonuç itibariyle derecesi şehidlik oluyor. Allah onu da şehidler zümresine katıyor. Küçükse anne babasına şefaatçi oluyor. Yâni küçük bir çocuk böyle bir duruma uğramışsa, o zaman onlar da anne ve babalarına ahirette şefaatçi oluyorlar, olacaklar.

Yâni dünya hayatında nasıl olsa bir gün hepimiz öleceğiz. Bilmiyoruz, kim bilir nerede, nasıl, kaç yaşında olacak vefatımız? Allah hüsn-ü hâtîme ile, yâni güzel bir sonuçla hayatın bitişini, böyle rızasına uygun ve ağrısız, elemsiz, kedersiz, şairin dediği gibi, “Bir gül bahçesine girercesine” şöyle ahirete geçmeyi nasib eylesin... Tabii bazıları çok acı oluyor.

Yine çok seneler önce, kardeşlerimizden denizaltıda çalışan bazı kimseler vardı. Çanakkale Boğazı'nda denizaltı su üstüne çıkmışken, Naboralt isimli bir İsveç gemisi görmeden onlara çarpmıştı. Denizin altına gitmişlerdi, doksan metre derinliğe. İrtibat kuruldu, konuşuldu, bilmem şamandıra attılar... İrtibat kuruldu ama, tabii o denizaltıyı o derinlikten çıkarmak mümkün olmadı. Konuşa konuşa, derken orada şehid oldular. Yâni, zor bir şey ama, Allah yardımcısı olsun hepimizin.

Daha beterin de beteri var. Bu Sırbistan'da, Kosova'da, dünyanın başka yerlerinde bazı zâlimlerin bazı hunharca vahşetleri var. Tabii, onlara mâruz olarak ölmek de çok zor şeyler.

Bu hedm altında, yıkılan duvar altında kalanlar da şehid olunca, bu son âfetteki yıkıntılar altında kalıp da vefat eden binlerce kardeşimiz de tabii Allah tarafından bu makamlara eriştirilsin. Allah-u Teâlâ Hazretleri ahiretlerini güzel eylesin. Yakınlarına onları şefaatçi eylesin...

Biliyorsunuz, şehidler şehid olduktan sonra dünyadakilere bir korkulu durum olmadığını müjdelemek isterler ve ahirette şehidlere Allah'ın çok nimetler verdiğini söyleyip müjdelemek isterler diye Kur'an-ı Kerim'de bilgiler var. İnşâallah bu dünyada böyle bir acı, görülmemiş asırlarda, yâni tek tük görülen böyle büyük bir âfete mâruz kaldık. İnşâallah kardeşlerimiz, ölen öldü, ahirette o makamlara ermişlerdir de mânevî bakımdan dünyadakilere:

“—Anlıyoruz, bizim için üzülüyorsunuz ama, üzülmeyin!

Burada Allah'ın çok nimetlerine mazharız.” diyorlardır.

İNŞÂALLAH diyorlardır. İnşâallah duyanlar da onları duyuyordur diye temenni ediyorum

Bu hadis-i şerifi zâten onun için seçtim. Biraz Peygamber Efendimiz'in lisânından, kardeşlerime bir su serpmesi yürek yangınlarına olsun, bir teselli olsun diye.

7.(*Ve'l-mer'etü temûtu bi-cem'in şehîdetün*)
“Kadın da doğum esnâsında, lohusalıkta vefat etmişse, o da şehiddir.”

Biliyorsunuz, kadınlar hakkında Peygamber SAS Efendimiz'in çok medihleri var. Yâni böyle çocuğunu iyi terbiye eden, İslâm terbiyesi veren hanımlar; o çocuğunun hâmileliğine sevgiyle tahammül eden, ondan sonra çocuğuna sevgiyle bakan, emziren, onun kahrını çeken, hastayken gece sabahlara kadar baş ucunda bekleyen, alnını okşayan, o mübarek şefkatli annelere Allah çok sevaplar veriyor tabii. Kesin. Onlara büyük mertebeler veriyor. Ve kadının cihadı doğumdur, hamileliktir ve bu çocuğa bakmak da zor bir iştir. O da öyle şehid sevapları kazanmasına sebep oluyor.

Bir de vefat edince... Yâni çocuğu doğdu. Tabii büyük bir olay, çocuğun doğması olayı kadınlar için çok büyük bir olay ve çok şerefli bir olay, çok büyük bir fedâkârlık numûnesi. Annelerin hakları onun için ödenmiyor. Allah razı olsun annelerimizden... Yaşayanlara Allah ömür versin, ahirete intikal edenlere yüksek makamlar ihsân eylesin...

Böyle bir durumda, çocuğunu dünyaya getirmiş, yatakta yatıyorken, kendisini toparlayamayıp ölenler oluyor. Bazen çocuğuyla ölenler oluyor. Çocuğu da vefat ediyor, anne de vefat ediyor. Bazen anne vefat ediyor, çocuğu kalıyor, öksüz, anasız... Tabii bunlar hep hayatın cilveleri. O da şehid oluyor. O kadıncağız da şehid oluyor.

Bir acıklı şeyi hatırlarım. Ankara'dayken çok sevdiğimiz bir tanıdığımızın, çok sevdiğimiz kızı doğum esnâsında vefat etmişti. Çocuk da vefat etmişti. Vazifeleri yaptık. Namazları

kılındı. Kabre anneyi koyduk. Yanına da o bebeği kefenli olarak koyduk. Yâni yürekler dayanamadı, gözlerden yaşlar boşaldı. Tabii acı şey. Çok acı bir olay. Allah-u Teâlâ Hazretleri, böyle acı durumlarda vefat edenlere, ahirette böyle mükâfatlar ihsan ediyor.

b.Şehid Ölümün Acısını Duymaz

Şehidlerle ilgili bir hadis-i şerif bu. Bu da aynı sayfadan. Daha başka iki hadis-i şerif daha okuyarak sohbetimizi tamamlayalım! Hadislerin sayısı da üç olsun. Ebû Hüreyre RA'dan Beyhakî rivâyet eylemiş ki:³

الشَّهِيدُ يَشْفَعُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ
(حب. عن أبي الدرداء)

RE. 216/10 (*Eş-şehîdü lâ yecidü messe'l-katli, illâ kemâ yecidü ehadüküm el-kursata yukrasuhâ*)

“Şehid, öldürülmesinin acısını duymaz; öldürülüşünün acısını ancak bir ısırılış kadar, bir bit ısırığı, pire ısırması kadar, küçük bir şeyin ısırması kadar, ancak o kadar duyar.”

³ Tirmizî, *Sünen*, c.IV, s.190, no:1668; Neseî, *Sünen*, c.VI, s.36, no:3161; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.937, no:2802; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.297, no:7940; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.271, no:2408; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.512, no:4655; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.164, no:18306; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.25, no:4369; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.264; İbn-i Ebî Âsım, *Cihad*, c.II, s.505, no:190; Ebû Hüreyre RA'dan. *Kenzü'l-Ummâl*, c.IV, s.687, no:11102 ve s.695, no:11125.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.I, s.92, no:280; Ebû Katâde RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.688, no:11103; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.452, no:13508.

Halbuki, şehidin kanları akıyor, bir yerleri kesiliyor veya bağı deliniyor kurşunla veya mızrakla veya kılıçla... Devirlere göre değişmiş. Ama Allah ona onun acısını duyurmuyor.

Şehidin Şefaati

Bu konuda aynı mânâyı ifade eden başka hadis-i şerifler de var aynı sayfada. Ebü'd-Derdâ RA'dan ibn-i Hibbân'ın rivâyet ettiği bir müjdeli hadisle tamamlayalım. Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:⁴

الشَّهِيدُ يَشْفَعُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ
(حب. عن أبي الدرداء)

RE. 216/12 (*Eş-şehîdü yeşfeu fî seb'îne min ehli beytihî*) “Şehid ehl-i beytinden yetmiş kişiye şefaate eyler.”

Yâni, şehidin kendisini kurtuluyor bir kere. Kendisi kurtulduktan ayrı, bir de ailesinden, ehl-i beyti, yâni evinin ahâlisinden, evine bağlı, kendisiyle akrabalık bağları olan kimselerden yetmiş kişiye de şefaate ediyor. Bu da büyük bir şey...

⁴ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.19, no:2522; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.517, no:4660; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.III, s.326, no:3299; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.154, no:18308; İbn-i Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, c.X, s.423, no:856; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.III, s.298, no:2316; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

İbn-i Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1043; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XVI, s.191; Mikdam ibn-i Ma'dî Kerb RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.697, no:11130; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.453, no:13510.

Şimdi, bir kere göçenlere büyük teselli, büyük mükâfat bekliyoruz Cenâb-ı Hakk'ın lütfundan ki; onları Allah şehid mertebesine eriştirsin ve türlü türlü, şehidlere mahsus, müstesnâ, mükemmel, yüce nimetlerle onları mütena'im eylesin, bir çeşit şehid hayatıyla hay eylesin, canlı eylesin, bir... İkincisi; şehid geride kalan ailesi, efrâdından yetmiş kişiye de şefaath edebiliyor.

Biliyorsunuz, şefaath haktır. Peygamberlerin şefaathi haktır. Peygamber SAS Efendimiz'in müteaddit şefaathleri vardır ve haktır. Ehl-i sünnet mezhebi haklı olarak bunu ayet ve hadislere dayalı olarak beyan eder, gösterir. Meselâ Ayete'l-kürsî'de ve daha başka ayetlerde var, şefaathin hak olduğuna dair...

Peygamberlerin şefaathi vardır. Peygamber Efendimiz'in bütün Benî Âdem'e şefaathi vardır. Ondan sonra, alimlerin şefaathi vardır; mürşid-i kâmillerin, evliyâullahın, ilmiyle âmil, Allah'ın sevdiği alimlerin şefaathi vardır. Şehidlerin şefaathi vardır. Böyle bu hadis-i şerifte o müjdeyi nakletmiş oluyorum sizlere:

“—Ailesi ahâlisinden, ailesine mensup akrabalarından, yakınlarından yetmiş kişiye bir şehid şefaath edecek.”

Allah-u Teâlâ Hazretleri ölenlerimize rahmet eylesin... Onların şehidlik mertebesine vâsil eylesin... Geride kalanlara da, o şehidlerin şefaathine ermeyi nasib eylesin... Bundan başka elem, keder göstermesin... Nice nice yıllar uzun ömürle yaşayıp, İslâm'a güzel hizmetler

yapmayı nasib eylesin... Hüsn-ü hâtimeler ile, âsân bir vechile şöylece, Allah'ın sevgili kulu olarak bu hayat imtihanını tamamlayıp, huzûr-u Rabbü'l-izzete sevdiği, râzı olduğu kullar olarak, yüzü ak, alını açık kullar olarak varmayı cümlemize nasib eylesin...

Aziz ve sevgili Ak-Televizyon izleyicileri ve Ak-Radyo dinleyenleri, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!*..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

27. 08. 1999 - AVUSTRALYA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

